

مصطفویه سیاست ها، راهبردها، وظایف و ضوابط اجرایی ترویج فرهنگ حضور، توانمندی و افتخارآفرینی جانبازان و معلولان از طریق ورزش

(مصوب جلسه ۷۹۴ مورخ ۱۵/۱۳۹۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی)

مصطفویه «سیاست ها، راهبردها، وظایف و ضوابط اجرایی ترویج فرهنگ حضور، توانمندی و افتخارآفرینی جانبازان

و معلولان از طریق ورزش » که در جلسه ۷۹۴ مورخ ۱۵/۱۳۹۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بر اساس مصوبه جلسه ۶۳۹ شورای فرهنگ عمومی به تصویب رسیده است، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می شود:

مقدمه

خداآوند باری تعالی در خلقت شگفت انگیز نوع بشر، قابلیت ها و توانمندی های نهفته ای را در وجود او به ودیعه نهاده است؛ به گونه ای که یک شخص معلول، در مواجهه با فعالیت های فردی و اجتماعی خود، برای جبران نقیصه ای جسمی خویش قادر است در سایه اعمال اراده و همت، با انکا به امید و با ارتقای توان جسمی، استعدادهای ذاتی خدادادی را به مرحله بالفعل برساند، تا مرتبه ای که گاه چنین شخصی می تواند فعالیت های مافوق توان یک فرد سالم را نیز به اجرا درآورد.

حال چنانچه با بهره گیری از ظرفیت ها و امکانات موجود، زمینه و شرایط مطلوبی مهیا شده و محیط برای رشد و توسعه ورزش جانبازان و معلولان فراهم شود، این قشر معزز از اجتماع از این موهبت الهی، بهره مند شده و به شکوفایی روح و جسم خویش نائل خواهد شد. بر همین اساس و بنا بر فرامین مقام معظم رهبری، اسناد بالادستی، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و قوانین مجلس شورای اسلامی، توجه به توسعه همه جانبه ورزش جانبازان و معلولان از جمله اولویت های ورزشی کشور محسوب می گردد.

ماده ۱ در این مصوبه اصطلاحات مربوطه به شرح ذیل تعریف می شوند:

۱) جانباز: به کسی اطلاق می شود که سلامتی خود را در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشارات از دست داده و به اختلالات و نقص های جسمی یا روانی دچار شود.

۲) معلولیت: عارضه ای که بر اثر اختلال در سیستم جسمی، حرکتی، حسی و ذهنی فرد ایجاد و بر اثر آن فرد قادر به تأمین کامل یا بخشی از نیازهای فردی و یا اجتماعی خود نباشد.

۳) انواع معلولیت: انواع معلولیت مورد نظر در ورزش جانبازان و معلولان عبارت است از: معلولیت جسمی (قطع عضو، ضایعات نخاعی، فلج مغزی، فلج اطفال، اعصاب محيطي، تغيير شكل مفاصل)، معلولیت ذهنی، معلولیت حسی (نابينايی، کم بینايی و ناشنوایی)؛ چند معلولیتی و معلولیت ناشی از آسيب اعضای داخلی (تنفسی، قلبی و ... مثل بيماران خاص و پيوند اعضا)

۴) ورزش قهرمانی : ورزش های رقابتی و سازمان یافته ای که با توجه به قوانین و مقررات خاص برای ارتقا رکوردهای ورزشی و کسب رتبه یا مдал انجام می شود .

۵) ورزش همگانی : انجام فعالیت های جسمانی سلامت بخش که بدون محدودیت جسمی ، جنسی ، سنی و مالی می باشد .

۶) ورزشکار همگانی : به فردی گفته می شود که ورزش را با هدف تأمین تندرستی و ارتقا سطح سلامت و نشاط انجام می دهد و معطوف به کسب نتیجه و مдал نمی باشد .

۷) ایستگاه ورزش همگانی : محیطی است که جهت انجام فعالیت های ورزشی برای عموم مردم در نظر گرفته می شود .

۸) هیأت ورزشی : بالاترین مرجع فنی یک رشته ورزشی در سطح استان ، شهرستان است که با هماهنگی فدراسیون متبع و اداره تربیت بدنی مربوطه ، مسئولیت حسن اجرای قوانین و مقررات ورزشی را به عهده دارد .

۹) مکان ورزشی : فضای محصور سرپوشیده و یا روبازی است که ضوابط فنی و قابلیت انجام فعالیت های ورزشی را دارا بوده و مجوز لازم را از مراجع ذی صلاح دریافت نموده باشد .

۱۰) سرانه اعتبار ورزشی : عبارت است از نسبت اعتبار تخصیص یافته برای انجام فعالیت های ورزشی به جمعیت هدف در یک مقطع زمانی مشخص .

۱۱) مناسب سازی : پیش بینی و ایجاد امکانات ، تسهیلات و فضای لازم در اماکن و فضاهای ورزشی برای تردد و بهره برداری معلولان و جانبازان .

ماده ۲ اهداف

۱) حفظ و ارتقای سطح سلامت و توانمندی های جسمی ، روانی ، ورزشی و نشاط جانبازان و معلولان و تقویت حضور آنان در جامعه

۲) افتخارآفرینی جانبازان و معلولان در عرصه رقابت های بین المللی و جهانی ورزش

۳) نهادینه سازی اخلاق ، معنویت و فرهنگ پهلوانی در بستر فعالیت های ورزشی

۴) تأمین عدالت اجتماعی در بهره مندی جانبازان و معلولان از خدمات و امکانات ورزشی

ماده ۳ راهبردها

- ۱) تقویت اعتماد و حفظ عزت به نفس جانبازان و معلولان و ارتقای فرهنگ و نگرش جامعه نسبت به پدیده معلولیت
- ۲) ایجاد عزم و مشارکت ملی و فعال سازی سازمان ها و نهادها در امر ورزش جانبازان و معلولان
- ۳) توسعه ورزش همگانی و ارتقای سطح سلامتی و نشاط جانبازان و معلولان
- ۴) توسعه ورزش قهرمانی و فضای رقابت سالم در بین جانبازان و معلولان
- ۵) اهتمام ویژه به فعالیت های فرهنگی و تربیتی در فعالیت های ورزشی جانبازان و معلولان
- ۶) توسعه منابع انسانی کارآمد در ورزش جانبازان و معلولان به ویژه مدیران ، مربیان و ...
- ۷) توسعه علمی ، آموزشی و فن آوری در ورزش جانبازان و معلولان
- ۸) توسعه زیرساخت های ورزش جانبازان و معلولان
- ۹) حفظ و ارتقای جایگاه ایران اسلامی در عرصه بین المللی ورزش جانبازان و معلولان

ماده ۴ □ اقدامات و وظایف دستگاه ها

الف) وظایف و اقدامات مشترک
کلیه وزارتخانه ها ، سازمان ها و نهادهای کشوری و لشکری موظف به انجام اقدامات زیر می باشند :

- [۱] - برنامه ریزی برای ترویج فرهنگ حضور ، توانمندسازی و افتخارآفرینی جانبازان و معلولان
- ۲ □ ایجاد و فعال سازی انجمن یا هیأت ورزش های جانبازان و معلولان در ساختار ورزشی مربوط و رده های تابعه

۳ همکاری و تعامل با متولیان ورزش جانبازان و معلولان در زمینه های مختلف

۴ حمایت و مشارکت فعال در امر برگزاری هر چه باشکوه تر « روز ملی پارالمپیک »

۵ تخصیص درصدی از ظرفیت اماکن و تجهیزات ورزشی دستگاه مربوط به امر ورزش جانبازان و معلولان ، بصورت رایگان و مناسب با درصد جمعیتی و شرایط ویژه آنان

۶ تخصیص قسمتی از یک درصد بودجه موضوع

ماده (۵۳) قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت در دستگاه مربوط برای تحقق این مصوبه و در جهت توسعه ورزش جانبازان و معلولان مناسب با درصد جمعیتی و شرایط ویژه آنان

۷ حمایت مؤسسات اقتصادی وابسته (شرکت ها ، بانک ها و ...) ، از فعالیت های ورزش جانبازان و معلولان

تبصره : فعالیت های ورزشی مورد نظر در دستگاه های ذیربسط در این مصوبه افراد ذیل را نیز شامل می شود :

۱) کارکنان جانباز و معلول دستگاه

۲) اعضای معلول خانواده کارکنان دستگاه

۳) خدمات دهی به معلولین ساکن در حریم فعالیتی اماکن ورزشی دستگاه در ورزش جانبازان و معلولین

ب) وظایف و اقدامات اختصاصی :

- وزارت ورزش و جوانان -

۱) حمایت ویژه از توسعه ورزش جانبازان و معلولان ، به خصوص در وضع قوانین و مقررات ، آیین نامه ها و ... در سطح وزارت ، دولت و مجلس شورای اسلامی

۲) تخصیص درصدی از بودجه و تجهیزات ورزشی کشور به امر ورزش جانبازان و معلولان ؛ مناسب با درصد جمعیتی و شرایط ویژه آنان

۳) اختصاص درصدی از برنامه های شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور به مناسب سازی اماکن ورزشی و ایجاد اماکن اختصاصی ورزش جانبازان و معلولان ؛ مناسب با درصد جمعیتی و شرایط ویژه آنان

۴) اختصاص یک نوبت از اوقات روزانه اماکن ورزشی تحت تملک وزارت ورزش و جوانان به ورزش جانبازان و معلولان

۵) واگذاری حداقل

یک مجموعه ورزشی از طریق برگزاری مزایده با اولویت در شرایط مساوی (با اعلام کارشناس رسمی دادگستری) به هیئت های ورزش جانبازان و معلولان در مراکز استان و نیز شهرهای با جمعیت بالای ۵۰ هزار نفر

۶) مکلف نمودن باشگاه های ورزشی تحت حمایت دولت جهت فعالیت در حوزه ورزش جانبازان و معلولان و هم چنین مشروط نمودن صدور پرونده باشگاه های جدیدالتأسیس به این امر

۷) فراهم آوردن تسهیلات لازم برای مشارکت و سرمایه گذاری خیرین و سازمان های مردم نهاد ، در حوزه ورزش جانبازان و معلولان

۸) معافیت اماكن ورزشی اختصاصی جانبازان و معلولان از شمول ماده ۸۸ (قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت)

- وزارت آموزش و پرورش

۱) ترویج فرهنگ حضور ، توانمندسازی

و افتخارآفرینی معلولان ، در بین دانش آموزان ، معلمان و مربیان ورزشی از طریق درج در کتاب های درسی ، برنامه های تربیتی و نیز امور فوق برنامه و ضمن خدمت ، با بهره گیری از فعالیت های ورزشی

۲) ایجاد رشته تحصیلی ورزش جانبازان و معلولان در مراکز آموزش و تربیت معلمان ورزشی و تربیت و ارتقای دانش معلمان و مربیان ورزش معلولان

۳) فراهم نمودن تجهیزات ورزشی و توانبخشی لازم در مدارس استثنایی

۴) تسهیل دسترسی دانش آموزان معلول به اماكن و تجهیزات ورزشی موجود در مدارس

۵) توجه به ورزش همگانی در سازمان آموزش و پرورش استثنایی از طریق افزایش ساعت درس ورزش

۶) تربیت معلولان تحت پوشش و پرورش افراد مستعد برای حضور در مسابقات ورزشی و تیم های ملی

۷) آموزش و آگاهی بخشی به دانش آموزان غیراستثنایی ، به منظور اتخاذ شیوه تعامل صحیح با افراد معلول در محیط مدرسه و جامعه .

- وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی و سازمان بهزیستی

۱ توسعه و تقویت ورزش معلولان در مراکز آسایشگاهی و افراد واجد شرایط تحت پوشش (با تأکید بر ورزش همگانی و استعدادیابی) از طریق تربیت و تأمین مربی و تجهیزات ورزشی مورد نیاز

۲ مشارکت در توسعه ایستگاه های ورزش همگانی ویژه معلولان در نقاط مختلف شهرها

۳ ارائه تسهیلات برای تأمین وسائل نقلیه مناسب برای حضور معلولان تحت پوشش در برنامه های ورزشی

۴ کمک به توسعه ورزش همگانی در منازل معلولانی که امکان حضور در اجتماع برایشان به دشواری امکان پذیر است .

- بنیاد شهید و امور ایثارگران

۱ توسعه و تقویت ورزش جانبازان در مراکز آسایشگاهی و افراد واجد شرایط تحت پوشش (با تأکید بر ورزش همگانی) ، از طریق تربیت و تأمین مربی و تجهیزات ورزشی مورد نیاز

۲ مساعدت و مشارکت در توسعه ایستگاه های ورزش همگانی ویژه جانبازان و معلولان ، در نقاط مختلف شهرها

۳ ارائه تسهیلات برای تأمین وسائل نقلیه مناسب برای امکان حضور جانبازان تحت پوشش در برنامه های ورزشی

۴ کمک به توسعه ورزش همگانی در منازل جانبازانی که امکان حضور در اجتماع برایشان به دشواری امکان پذیر است .

- وزارت کشور

۱ استانداری ها ، فرمانداری ها ، شهرداری

ها و بخشداری های کشور موظفند از طریق مدیریت عالیه و ایجاد هماهنگی بین همه دستگاه های اجرایی و نظارت بر انجام وظایف آنها ، از توسعه ورزش جانبازان و معلولان ، حمایت مادی و معنوی نمایند .

۲ تسهیل در ایجاد و حمایت از سازمان های مردم نهاد (سمن ها) فعال در زمینه ورزش جانبازان و معلولان .

- شورای شهر و شهرداری ها

۱ پیش بینی لازم برای احداث مجموعه های ورزشی ویژه جانبازان و معلولان و بهسازی و مناسب سازی معاابر عمومی به منظور تسهیل در رفت و آمد آنان

۲) احداث مجموعه های ورزشی اختصاصی جانبازان و معلولان به تناسب تراکم جمعیت

۳) مناسب سازی اماکن ورزشی تحت پوشش و هم چنین مساعدت به سایر نهادها به منظور تسهیل در بهره برداری جانبازان و معلولان از اماکن ورزشی

۴) ایجاد تسهیلات ویژه در حمل و نقل و جا به جایی جانبازان و معلولان برای شرکت در فعالیت های ورزشی

۵) فعال نمودن و تقویت هیئت ورزش های جانبازان و معلولان در شهرداری ها ، بخشداری ها و دهیاری ها

۶) اختصاص یک نوبت رایگان از ساعات مفید روزانه مجموعه های ورزشی تحت پوشش شهرداری ها و بخشداری ها ، به ورزش جانبازان و معلولان

۷) اختصاص درصدی از بودجه های فرهنگی شهرداری ها به امر توسعه ورزش همگانی جانبازان و معلولان (متناسب با آمار و درصد جمعیتی آنان ، نیازها و ...)

۸) ایجاد ایستگاه های ورزشی ویژه جانبازان و معلولان در پارک ها ، فرهنگ سراهای و ...

۹) مساعدت و مشارکت در توسعه ایستگاه های ورزش همگانی ویژه معلولان جامعه ، در نقاط مختلف شهرها

۱۰) اختصاص درصدی از فضای تبلیغاتی شهر به منظور فرهنگ سازی ، اطلاع رسانی همگانی و با هدف کمک اقتصادی به توسعه ورزش جانبازان و معلولان

۱۱) کمک به هیئت های استانی ، در اجرای برنامه های ورزشی جانبازان و معلولان (با اولویت برنامه های ورزش همگانی)

۱۲) مساعدت در تأمین تجهیزات ورزشی آسایشگاه ها و مراکز نگهداری جانبازان و معلولان

- سازمان صدا و سیما

۱) ترویج فرهنگ حضور ، توانمندسازی و افتخارآفرینی جانبازان و معلولان ، اولویت بخشی و افزایش سهم ورزش جانبازان و معلولان ، آموزش ، اطلاع رسانی ، فرهنگ سازی در شبکه های ملی و استانی

۲) فرهنگ سازی برای جلب مشارکت خیرین و حامیان مالی ورزش جانبازان و معلولان

۳ □ تولید و پخش برنامه های مستند از زندگی قهرمانان و الگوهای شاخص ورزش جانبازان و معلولان

۴ □ تولید و پخش برنامه های لازم برای اصلاح و تغییر نگرش جامعه نسبت به معلولان و هم چنین اصلاح نگرش معلولان نسبت به خود

۵ □ توسعه

تولیدات سینمایی ، سریال ، انیمیشن ، مستند ترکیبی ، تولید و پخش برنامه های مسابقه و سرگرمی و حضور کودکان و نوجوانان معلول در برنامه های متنوع و انکاس اخبار رویدادهای ورزشی جانبازان و معلولان

- ستاد کل نیروهای مسلح و سازمان بسیج مستضعفین

۱ □ فعال سازی ساختار و برنامه های ورزش همگانی جانبازان و معلولان در سطوح مختلف تابعه

۲ □ توسعه ورزش همگانی جانبازان و معلولان در عرصه گستره رده های تابعه

۳ □ برنامه ریزی برای تقویت و گسترش ورزش قهرمانی جانبازان و معلولان (با اولویت رشته های مدار آور)

- جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی

۱ □ برنامه ریزی برای

ارتقای توانمندی های جسمانی و سلامت روحی و روانی و توانبخشی جمعیت جانباز و معلول کشور با بکارگیری ظرفیت ها و وظایف ذاتی هلال احمر و ارائه تسهیلات و خدمات ورزشی (اماكن ، تجهیزات و ...)

۲ □ استفاده بهینه از سوله های بحران در مواقع غیربحران در تأمین فضای ورزشی مورد نیاز

- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تبلیغات اسلامی

۱ □ استفاده از ظرفیت های فرهنگی دستگاه برای اصلاح نگرش جامعه نسبت به معلول و اصلاح نگرش معلولان نسبت به خود و ارتقای روحیه امید و خودباوری در جامعه هدف

۲ □ هدایت و حمایت مادی و معنوی از ورزش جانبازان و معلولان در حوزه مطبوعات ، رسانه های مجازی ، کتاب ، فیلم ، جشنواره ها ، تحقیقات ، بازی های رایانه ای ، هنرهای تجسمی و نمایشگاهی و ...

۳) استفاده از ظرفیت سازمان اوقاف و امور خیریه برای توسعه ورزش جانبازان و معلومان

۴) استفاده از ظرفیت های ستاد عالی کانون های فرهنگی و هنری مساجد در توسعه اهداف فرهنگی ورزش جانبازان و معلومان

۵) به کارگیری ظرفیت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
رایزنی های فرهنگی و خانه های فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور) به منظور پشتیبانی و حمایت مادی و معنوی از تیم ها و کاروان های اعزامی ورزش جانبازان و معلومان در رقابت های بین المللی

- وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی

۱) برنامه ریزی برای توسعه علمی و فناوری ورزش جانبازان و معلومان از طریق انجام تحقیق ، پژوهش ، مقاله و ... در جهت ارتقای توانبخشی ، سلامت و توسعه ورزش همگانی و قهرمانی

۲) تشویق و حمایت دانشجویان در ارائه پایان نامه در حوزه های متنوع و مورد نیاز ورزش جانبازان و معلومان

۳) ایجاد و توسعه رشته های تحصیلی در مقاطع مختلف مرتبط با ورزش جانبازان و معلومان در مراکز تابعه

۴) ارائه خدمات و حمایت های ویژه وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی از فعالیت ها و برنامه های ورزشی و نیز ورزشکاران و فعالان حوزه جانبازان و معلومان

- وزارت راه و شهرسازی

۱) مناسب سازی اماكن ورزشی موجود در شهرها ، شهرک ها و بخش ها و تسهیل در بهره برداری جانبازان و معلومان از اماكن موجود ورزشی

۲) پیش بینی اماكن ورزشی اختصاصی جانبازان و معلومان در توسعه شهرها و شهرک های جدید

- وزارت اقتصاد و دارایی

فراهم آوردن تسهیلات ، تخفیفات و مشوق های ویژه مالیاتی و ... ، برای جلب مشارکت بخش خصوصی و تعاونی ها در ورزش جانبازان و معلومان (اماكن ، تجهیزات و حمایت و پشتیبانی)

- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱ □ ایجاد شبکه مجازی مناسب ، ویژه حمایت و تقویت ورزش جانبازان و معلولان و فرهنگ ساری مربوط

۲ □ ایجاد شرایط لازم برای استفاده از بستر شبکه های مخابراتی و مجازی در فرهنگ سازی ، اطلاع رسانی ، آموزشی و حمایت از ورزش جانبازان و معلولان

- وزارت امور خارجه

به کارگیری ظرفیت

های وزارت امور خارجه و سفارتخانه های تابعه در تعامل با سفارت کشورهای میزبان ، برای پشتیبانی و حمایت مادی و معنوی از تیم ها و کاروان های اعزامی ورزش جانبازان و معلولان در رقابت های بین المللی .

- سایر دستگاه ها

سایر دستگاه هایی که ظرفیت های اختصاصی مناسبی در حمایت از توسعه و ترویج فرهنگ و ورزشی جانبازان و معلولان در اختیار دارند و نام آنها ذکر نشده موظف به همکاری و حمایت از این حوزه می باشند .

ماده ۵ □ نظام اجرا ، نظارت و پیگیری

۱ □ به منظور هماهنگی و راهبری اجرا ، سازماندهی ، پایش و ارزیابی مستمر تحقق این مصوبه ، دبیرخانه ای در ذیل کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی موضوع مصوبه جلسه ۶۳۷ مورخ ۱۰ / ۳ / ۱۳۸۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی (به دبیری ریاست فدراسیون ورزش های جانبازان و معلولان) ، تشکیل و هر ساله گزارش عملکرد دستگاه ها را به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می نماید .

۲ □ دستگاه های اجرایی ذیربسط با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور ، اعتبارات و پشتیبانی لازم به منظور تحقق اهداف و برنامه های پیش بینی شده در این مصوبه را فراهم می نمایند .

ماده ۶ □ این مصوبه مشتمل بر یک مقدمه ، ۶ ماده و ۱ تبصره در جلسه ۷۹۴ / ۱۵ مورخ ۱۳۹۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید .

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - حسن روحانی